

Zeitschrift: Candollea : journal international de botanique systématique = international journal of systematic botany

Herausgeber: Conservatoire et Jardin botaniques de la Ville de Genève

Band: 22 (1967)

Heft: 2

Artikel: Duae Pouteriae et octo combinationes novae ad peruviae Sapotacearum floram

Autor: Bernardi, Luciano

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-880395>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 08.02.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Duae Pouteriae et octo combinationes novae ad peruviae Sapotacearum floram

Auctore

LUCIANO BERNARDI

felsineo, Genavae Conservatorii

Carolus Baehni per annos de Sapotaceis doctissimus, auxilium ad Floram Peruviae a claro F. Macbride editam istius familiae dedit anni 1963 ad occasum.

Post ejusdem acerbum obitum, suadente claro L. O. Williams, musei Fieldiani curatore, opera Baehniana Genavam ex Chicago rursus advenit ut emendaretur.

Tantum speciminibus crebrioribus munitus, familiae Sapotae omnino adhuc alienus, species nonnullas Sapotacearum peruvianarum a claro Aubreville post Baehni mortem descriptas in hujus operam immisi, descriptiones omnes locupletiores, combinationes et species novas inevitabiles scripsi. Opiniones auctorum, more botanico, diversae saepius per omnia taxa sunt, at in Sapotaceis acerrime oppositae. Mea sententia proxima ad illam Baehnianam pristinam anni 1942, cum revisionem generis Pouteriae divulgavat manet: genera sat ampla colenda sunt, praecipue quando specimina imperfecta et pauca phytographo succurrunt.

Pouteria Bonneriana Bernardi spec. nova

Arbor 15 metralis (ex herbarii notulis), ramulis robustis, fuscis, sulcatis, superne pilis brevibus obsitis. *Folia* papyracea, saepius obovata, rarius elleptica, ab alterna usque ad suboppositam, dispositionem sita, plerumque acumine brevi latoque praedita, basi e cuneata ad obtusam figuram transiente, supra glabra, infra sparsim et breviter puberula; costa impressa prope petiolum, ceterum superne prominens, valde eminens inferne; costa et nervi peculiariter fulvi inferne in sicco, hi 15-20 jugi, conspicue arcuato-ascendentes, cum venis et venulis reticulum densum et sat irregulare praecipue infra manifestum efformantes; petioli initio puberuli, denique glabrati, fere teretes, angustissime canaliculati, 35-55 mm longi; foliorum laminae 20-28 (-35) cm longae, 9-11(-13) latae. *Fasciculi* 8-10 flori, axillares ad folia vel ad

foliorum delapsorum cicatrices, ex ramulis crassis lignosisque orti (saltem ex specimenibus visis). *Pedicelli* crassi, 3-4(-5) mm longi, sparse pilosi. *Calyx* quincuncialis, sepalis fere omnino solutis, late ovatis, quasi orbiculatis, carnosus, 4 mm grandibus, dorso sparsim piloso; sepala duo omnino inclusa margine tenuissimo, intus glaberrima; alia margine interno crassiore superne piloso. *Corolla* glabra, carnosae, campanulatae 5-6 mm altae, lobis imbricatis tubum aequantibus, triangularibus, ad basim auriculatis; *stamina* quam corolla parum breviora, filamentis manifestis per totam internam corollam, at solutis tantum e medio tubo, 4 mm longis; antheris ovatis, 1 mm altis, subbasifixis; staminodia acuta, vix 1 mm longa. *Pistillum* 4 mm altum, undique sericeo-puberulentum, extremitate crassi stili excepta, stigmate parvo inconspicuoque, ovario sat sulcato, 5-loculari, ovulis ample affixis ad medium lateris adaxialis. *Fructus* desiderantur.

TYPUS: *Wurdack 2470* (US, G, LE)

DISTRIBUTIO: Peruvia, Amazonas, prov. Bagua ad ripam dexteram nemorosam rivi Santiago, 3-4 km supra confluentes, alt. 300-350 m: *Wurdack 2470*. Loreto, provincia Alto Amazonas in silvis udis declivium inferorum austro-occidentalium Cerros Campanquiz, ad ripam dexteram fluminis Marañon contra rivum Santiago confluentem, alt. 300-450 m: *Wurdack 2514* (F, US).

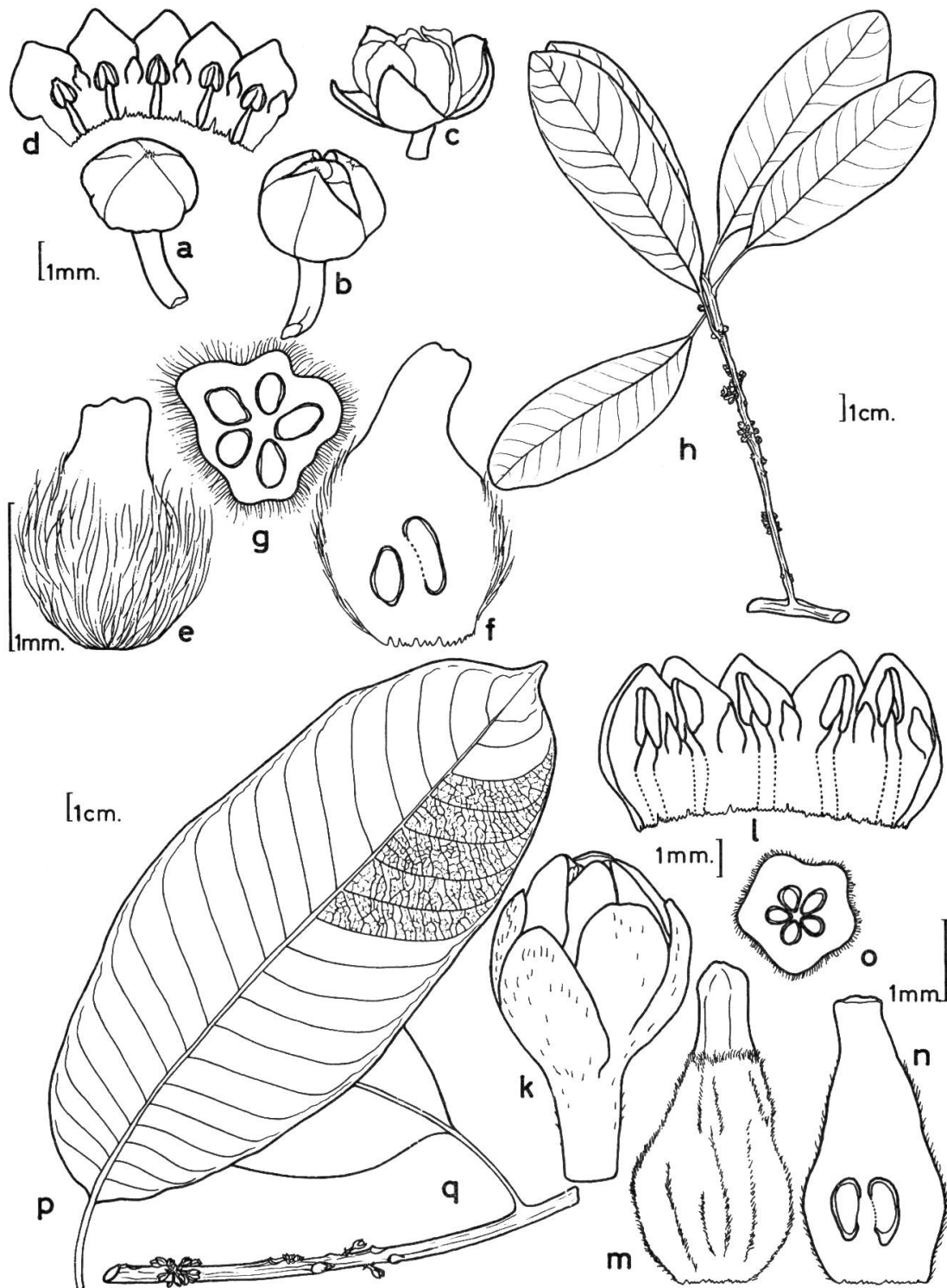
OBS. Ob foliorum structuram, inflorescentiarum dispositionem, etiamque florum formam (quamquam in hac familia flores saepe uniformiter confecti conspiciuntur) *Pouteria Bonneriana* propinquior videtur *Pouteriae pariry* (Ducke) Baehni. Haec tamen a claro Aubreville (*Adansonia* 1: 167. 1961) ut typus generis *Eglrodendron* condebatur praecipue fructus magnitudine et seminis ampla cicatrice. Serius ipse Baehni (*Boissiera* 11: 115. 1965) eandem speciem praesertim propter seminis cicatricem in *Rhamnolumam* immittebat (*Rh. pariry*). Ex epistula optimi J. J. Wurdack, pridie Kalendas Augustas 1967 novi: 1) omnia specimina ab eodem lecta (2470, 2541) fructibus destituta esse; 2) clarum Aubreville haec specimina proxima generis *Piresodendron* (in *Adansonia* 3: 19. 1963 indicatum) opinatum esse; 3) ob ovarium biloculare proprium tamen generis *Piresodendron*, et contra specimina nuper citata ovario 5-loculare praedita, denique incerta et sine nomine ab eodem Aubreville relicta esse.

Penuriae dictae fructuum causa, incertitudine maxima liminum generum *Sapotacearum* seminibus carentium, opto hanc speciem ad *Pouteriae* genus (sensu Baehni 1942) adscribere.

Nuncupationis causa: diligenti, operosissimo ad bonum Genavae herbariorum quorum acerrimus conservator est, C. E. B. Bonner hanc speciem dedico, quoniam descriptiones meas lingua anglica Sapotacearum florum peruviae scrupolose patienterque multo emendavit.

***Pouteria Bouffardiana* Bernardi spec. nova**

Arbor 12 metralis semel lecta, ramulis sat robustis, cortice leucophaeo tectis, levibus glabrisque apice sulcatis; perulis acutis initio cano-pilosis, denique glabratibus. *Folia* papyracea fere coriacea, obovata, alterna, omnino glabra, apice plerumque rotundato, rarius obtuso, basi cuneata; costa gracilis et prominula supra, sat robusta



a-h: *Pouteria Bouffardiana* Bernardi sp. nov. — **k-q:** *Pouteria Bonneriana* Bernardi sp. nov.
a: Flos clausus; **b:** vix apertus; **c:** calyx irregulariter apertus; **k:** flos vix apertus;
d, l: corolla et androecium cum staminodiis; **e, m:** pistillum; **f, n:** pistillum longitudinaliter
sectum; **g, o:** ovarium transverse sectum; **p:** folium; **h, q:** ramuli typici.

et prominens infra; nervi laterales 8-12 jugi, fere obsoleti supra, graciles et prominuli infra, patentes, leniter arcuati versus marginem; venae et venulae debiles, reticulum inconspicuum laxumque efformant; laminae in sicco peculiari modo castaneae observantur infra. *Petioli* sat graciles, glabri, lucidi, semiteretes, haud canaliculati, 10-15 mm longi. *Flores* 3-seni fasciculati, axillares, ad foliorum delapsorum cicatricem, solitarii vel bini ad axillas foliorum summi ramuli; in eodem fasciculo flores evoluti pedicello producto calyceque apice aperto atque alabastra pedicello abbreviato conspiciuntur. *Pedicelli* glabri graciles 2-3 mm longi. *Calyx* depresso globosus, pentamerus, valvatus, omnino floris ceteras partes tegens, utrimque glaber apice sepalorum triangularium brevissime cano-tomentoso excepto; sepala interdum haud manifeste aperiuntur, tum calyx fallaciter trimerus consideraretur; longitudo calycis omnino extensi: 3 mm; diametrum ejusdem in flore vix aperto; 3 mm; sepalorum forma egregie triangulum aequilaterum 1,5 mm latere refert. *Corolla* pentamera, 2 mm alta, 2,5 mm lata, carnosa, glabra, petalis imbricatis, triangularibus, ultra 1 mm longis. *Stamina* 1,25 mm longa filamentis crassiusculis, fere 1 mm longis, omnino a corolla solutis, inter bases pistilli et corollae insertis; antherae polliniferae ovatae, connectivo amplo, obtuse apiculato; staminodia carnosa, vix 1 mm longa, trullata. *Pistillum* depressum, paene 1 mm altum, 1,5 mm latum, ovario pilis crebris flavis obtecto, stilo robusto, stigmate glanduloso parum dilatato; *Ovarium* 5-loculare, loculis depressis parvisque, ovulis imo loculo affixis.

TYPUS: *Schunke* 368 (F, US)

DISTRIBUTIO: Loreto, Gamitanacocha, Rio Mazàn, alt. 100-125 m

OBS. Ob calycem valvatum haec species ab omnibus *Sapotaceis* tribus *Chryso-phyllae* (cf. Baehni, Boissiera 11 : 15. 1965) abhorret. Filamentis staminum imma corolla affixis etiam ex *Pouteriis* pluribus egreditur, ad *Achrouteriam* pomiferam Eyma accedit. Incertum diu hoc specimen Schunkeanum me tenuit, nonnumquam, audeo hic confiteri, quidem cogitavi ne *Rapanea* quaedam esset! Omnibus validis characteribus descriptione oblatis, porro lineis resiniferis foliorum et perianthii omnino carentem, et contra latice in spissioribus partibus florum inspectorum praeditam denique absque dubio hanc speciem ad *Sapotaceas* pertinere consideravi.

Claro Aubreville suadente, hanc in *Pouteriam* immisi, ex quo genere cras totius familiae revisori licebit extrahere et (scientia *Sapotacearum* quam mea firmiore) vel genus vel principem subgeneris vel sectionis novae *Pouteriae* hanc speciem salutare.

Nuncupationis causa: Genavae celebri Petro Bouffard, nuper urbis conciliorum ministro (nunc Musei Artium rectori) hanc singularem speciem dedico; consiliorum minister Musea et Conservatorium quoque strenue auxiliavit, Botanicam igitur fovens.

COMBINATIONES NOVAE

Achras buchaniifolia (Pierre) Bernardi = *Urbanella buchaniaefolia* Pierre, Not. bot. Sapot. : 25. 1890 = *Calocarpum buchaniifolium* (Pierre) Dubard, Ann. Musée Col. Marseille 10 : 9. 1912

Confusio nomenclaturae ad nomen *Achras* vetusta et incommoda a claro Aubreville dissolvebatur optimo modo ut mihi videtur: vide *Adansonia* 5 : 15. 1965;

ibique tamen explicatio illustrationis p. 18 legenda est: *Achras zapota* L. et non *Nispero achras* (Mill.) Aubr.

Chrysophyllum Wurdackii (Aubr.) Bernardi = *Neoxythece Wurdackii* Aubr. *Adansonia* 5 : 201. 1965

Neoxythece genus nimis obscurum, incertum, infidum, postremo exitiale supervacaneumque mihi videtur. Longius gallica lingua sententiam meam nuper exponebam libello adhuc inedito.

Cynodendron ferrugineum (Ruiz et Pav.) Bernardi = *Nycterisition ferrugineum* Ruiz et Pav. *Fl. Per.* 2 : 47, tab. 187, 1799 = *Chrysophyllum Pavonii* Cronq. *Bull. Torr. Bot. Cl.* 73 : 306. 1946

Cynodendron ovale (Rusby) Bernardi = *Chrysophyllum ovale* Rusby, *Mem. N. Y. Bot. Gard.* 7 : 320. 1927

Cynodendron revolutum (Mart. et Eichl.) Bernardi = *Chrysophyllum revolutum* Mart. et Eichl. in *Mart. Fl. Bras.* 7 : 104. 1863

Cynodendron genus ab egregio Baehni indictum (Boissiera 11 : 142. 1965) semine solitario cicatrice basilaterali brevi polyconca firmissimis argumentis ab *Chrysophyllo* auctorum veterum disjungitur. *Cynodendron ovale* et *revolutum* quamquam fructibus destituta in speciminibus prae me exstantibus, ex descriptionibus fide dignis seminum a Rusby (*C. ovale*) et Cronquist (*C. revolutum*, ex Ule 6616, topotypo) praebitis procul dubio ad hoc genus pertinent.

Mastichodendron Williamsii (Baehni) Baehni = *Sideroxylon Williamsii* Baehni, *Candollea* 7 : 135. 1936

Uno specimine tantum nota floribus nimis juvenilibus haec species infida quoad generis locum manet, mea sententia. Egregius Baehni tamen, ob ovula ad basim loculorum affixa in chirographo inedito florum peruvienis Sapotacearum, illam ut *Mastichodendron* salutavit; reverentia ejusdem hanc combinationem hic confirmo.

Pouteria Aubrevillei Bernardi nom. nov. = *Eremoluma Wurdackii* Aubr. *Adansonia* 5 : 197. 1965

Pouteria peruvienis (Aubr.) Bernardi = *Eremoluma peruvienis* Aubr. l.c. p. 199

Eremoluma Baillon et *Franchetella* Pierre mihi videntur idem esse. *Franchetella* prior quam *Eremoluma* est; tamen utrumque a Baehni (Boissiera 11 : 51, 52. 1965) in *Pouteria* servabantur.

Omnia generum hujus familiae limina simul inspecta offeruntur in opere nuper citato ab egregio Baehni confecto, quare eundem sequor.

Confeci X ante Kalendas Octobres.

